

Varför är det så svårt att be?

»När bön blir prestation«

Gode Gud, varför är det så svårt att be? Varför känns det aldrig som att jag har tid? Varför är det så svårt att koncentrera sig? Var det så här det var tänkt, att bönen skulle bli ytterligare någonting att klämma in, mellan yogan och körövningen och veckohandlingen. Jag borde kanske åka på retreat för att få den där tiden jag aldrig har. Borde jag det, Gud? Eller tänker jag fel då?

Jag kanske borde tänka mindre överhuvudtaget, förresten. För ett tag sedan läste jag att en undersökning i USA visat att konservativa (i politisk mening alltså) var lyckligare än liberala. De problematiserade nämligen inte allt som liberaler utan nöjde sig med enkla svar. När liberaler konfronterades med t.ex. världens orättvisor såg de ett problem som man borde göra någonting åt medan konservativa såg det som någonting naturligt, något som bara var så. Men varför tar jag nu upp detta? Orkar du lyssna, Gud? Jo, jag undrar om det är så att det vi ofta har kallat fromhet är förknippat med att inte tänka så mycket, med att söka enkla svar, med att vara konservativ. Ja, hur kan det t.ex. komma sig att hemmafruor är mer religiösa än yrkesarbetande kvinnor och att den låga andelen hemarbetande kvinnor i Skandinavien används som förklaringsmodell till den låga andelen troende här? (Karin Ström skriver om Phil Zuckermans *Society Whitout God* i SvD 2/3). Är det så att utbildning, kritiskt tänkande och jämlikhet för oss längre från dig, Gud? Ja, många hävdar ju det. Men är du verkligen sån? Det är ju inte så jag känner dig. Som ledaren som omger sig med medelmåttor för att inte bli utmanad. Inte vill du väl att jag ska gå tillbaka till någon slags barnatro med en antropomorf gudsbild?

Inte vill du väl att jag ska lägga ner min tro på jämlikhet och rättvisa. Fast tänk om det vore lättare att be då. Om jag trodde på dig som den där fixarguden som kunde fixa sol och löneförhöjning och tåg som kom i tid. Och om jag kunde tro att även de mest hemska saker som sker sker för att du vill det. Och visst vore det skönt att bara kunna delta i gudstjänster utan att tänka ”men vad är det där för gudsbild egentligen” eller ”vänta, det där sista i förbönen vill inte jag be för”. Det är förstås självfixerat

att tänka så, att jag personligen ska kunna stämma in i allt vi ber kollektivt. Bön är ju ändå någonting kollektivt och samtidigt djupt personligt. Ja ibland kanske inte ens personligt längre, utan mer privat – någonting vi inte vill dela med andra. Hur ska vi kunna be tillsammans så att det känns sant. Så att livet ryms – inte bara den trosvissa lovsången – utan också klagan och smärtan? Kan uråldriga ord bli levande bön? Ja, visst kan de det och det är ju nästan något gudomligt i sig i det. När jag känner igen mitt liv och min gudserfarenhet i t.ex. Psaltarens ord. När de blir blodfyllda och levande. Det går ju att be också med ord sprungna ur en annan erfarenhet än min egen. Det är en frigörelse ur det självupptagna.

Så Gud, befria oss från prestationstänkandet, krampaktigheten. Det är ju det här vi kämpat för i vår tradition, att religion inte ska stavas prestation utan förtröstan. Men tänk om de svåraste för oss, det som skapar högst trösklar i vår tid är just kravet på tro. Det svåra är kanske inte att åka på de där retreaterna, jobba med sina andliga övningar, be sina tideböner, det svåra är kanske att komma undan det dåliga samvetet över att inte göra tillräckligt, (utan att för dens skull fly in i lättjans bortförklaringar). Kanske är det det intima direkta tilltalet som gått förlorat med en alltmer komplex världsbild och en bild av dig, Gud, som alltmer mister sina skarpa konturer. Fast det är ju inte våra böner som håller dig vid liv. Eller våra ord om dig som skapar dig. Du finns ju ändå. Så hjälp oss att finna vår bön i varje andetag, i varje suck, i varje glädjerop, så att den verkligen blir vår livsluft och inte ytterligare en punkt att pricka av på att göra-listan

Nej, här kan jag ju inte sitta och be. Jag har ju en ledare att skriva så OK, då AMEN.

ELIN ENGSTRÖM